WHITEPAPER

SEPTEMBER 2026 · SAMENVATTING

Prinsjesdag 2026

Subsidies en financiering voor bedrijven en publieke organisaties

De belangrijkste plannen in samenhang: van innovatie en verduurzaming tot woningbouw, onderwijs en leefbaarheid.

WBSO 2027

€ 2 mld

bijna, +€ 200 mln bij stabiele tarieven

NII-KAPITAAL

€ 3,3 mld

overheidskapitaal voor investeringen

ENERGIE EN DUURZAAMHEID

€ 6 mld

waarvan € 1,6 mld voor SDE++

De belangrijkste plannen in samenhang.

De financiële plannen van Prinsjesdag 2026 richten zich op concurrentiekracht, innovatie en opschaling, naast structurele ondersteuning en leefbaarheid.

Voor bedrijven ligt het accent op fiscale stimulansen, investeringen en toegang tot financiering. Voor publieke organisaties staan woningbouw, onderwijs, onderzoek en sociale voorzieningen centraal. Deze summary brengt de maatregelen uit beide sectoren per thema samen.

Inhoud

01 **Innovatie en onderzoek** — 03
WBSO, Innovatiebox, onderzoek en IPCEI

02 **Groei, financiering en opschaling** — 04
NII, Nationaal Groeifonds, NADI

03 **Verduurzaming, industrie en landbouw** — 05
SDE++, EIA, IKC ETS, VEKI, landbouw

04 **Woningbouw en leefbaarheid** — 06
Realisatiestimulans, SOO, Gemeenschapsfonds

05 **Onderwijs en arbeidsmarkt** — 08
Basisvaardigheden, SLIM, SDABW

→ **Van beleidsplannen naar een projectagenda** — 09
Conclusie en vervolgstappen

Voor wie de plannen bedoeld zijn

VOOR BEDRIJVEN

Fiscale stimulansen
Investeringen
Toegang tot financiering

VOOR PUBLIEKE ORGANISATIES

Woningbouw
Onderwijs en onderzoek
Sociale voorzieningen

KERNCIJFERS

WBSO 2027

€ 2 mld

bijna, de grootste fiscale R&D-regeling

NII

€ 3,3 mld

overheidskapitaal voor investeringen

ENERGIE

€ 6 mld

totaal voor energie en duurzaamheid

WONINGBOUW

€ 2,3 mld

voor de Realisatiestimulans

01 Innovatie en onderzoek. Meer ruimte voor R&D.

Meer fiscale steun voor ontwikkeling, teruggedraaide bezuinigingen op onderzoek en nieuw geld voor Europese samenwerking.

Fiscale steun voor ontwikkeling

Het WBSO-budget stijgt in 2027 met € 200 miljoen tot bijna € 2 miljard. De tarieven blijven stabiel: 36% basis, 50% voor starters en 16% voor bedragen in de tweede schijf. Daarnaast wordt de regeling uitgebreid voor kunstmatige intelligentie en software.

Bij de Innovatiebox stijgt het plafond bij toepassing van het forfait van € 25.000 naar € 100.000. Deze verruiming betreft specifiek het forfait.

Onderzoek, valorisatie en Europese samenwerking

De voorgenomen bezuinigingen op (fundamenteel) onderzoek van circa € 428 miljoen worden teruggedraaid. Circa € 80 miljoen is beschikbaar voor organisaties die deelnemen aan EU-gefinancierde onderzoekstrajecten. Voor praktijkgericht onderzoek worden € 68 miljoen voor hogescholen, € 132 miljoen voor universitaire sectorplannen en structureel € 17 miljoen voor het mbo genoemd.

Universiteiten krijgen € 30 miljoen voor valorisatie van resultaten uit toponderzoek via vijfjarige subsidies. Voor de opvolger van de Snellius-computer is € 185 miljoen voorzien en voor het project Einstein Telescoop € 25 miljoen. Voor Nederlandse deelname aan Europese IPCEI-samenwerking is er € 120 miljoen voor AI en € 230 miljoen voor halfgeleiders.

Budgetten voor onderzoek en kennis, in € miljoen

WBSO

BUDGET 2027
bijna € 2 mld

BASISTARIEF
36%

STARTERS
50%

TWEEDE SCHIJF
16%

Innovatiebox

PLAFOND FORFAIT NU
€ 25.000

PLAFOND FORFAIT NIEUW
€ 100.000

IPCEI
€ 350 mln
€ 120 mln voor AI en € 230 mln voor halfgeleiders

BELANGRIJKSTE PUNTEN

- WBSO groeit, tarieven blijven gelijk.
- AI en software vallen er breder onder.

Bron: Ignite Group, Prinsjesdag-nieuwsbrieven 2026 voor ondernemers en publieke organisaties.

02 Groei, financiering en opschaling. Kapitaal voor de volgende stap.

Kapitaal voor investeringen, een nieuwe Groeifonds-ronde en de overheid als eerste afnemer voor innovatieve mkb-bedrijven.

Vier instrumenten in één oogopslag

KAPITAAL

NII € 3,3 mld

Overheidskapitaal voor structurele investeringen

GROEIPROGRAMMA'S

Groeifonds € 375 mln, ETCI € 200 mln

Nieuwe Groeifonds-ronde en steun voor scale-ups

GARANTIES

BMKB voor crowdfunders

Betere toegang tot financiering onder € 1 mln

EERSTE AFNEMER

NADI € 500 mln

Overheid koopt innovatie van het mkb

> "De overheid wordt eerste afnemer voor innovatieve mkb-bedrijven.

Over het nieuwe NADI, Prinsjesdag 2026

Voor een nieuwe ronde van het Nationaal Groeifonds is € 375 miljoen voorzien; via het European Tech Champions Initiative gaat € 200 miljoen naar scale-ups.

BMKB-kredietgaranties worden opengesteld voor crowdfunders om de toegang tot financiering onder € 1 miljoen te verbeteren.

BELANGRIJKSTE PUNTEN

- Kapitaal en garanties verbreden de toegang tot financiering, ook onder € 1 mln.
- Met NADI wordt de overheid eerste afnemer voor innovatieve mkb-bedrijven.
- Dual-use-partnerschappen worden vanaf 2027 gestimuleerd.

De Nationale Investeringsinstelling (NII) krijgt € 3,3 miljard aan overheidskapitaal om investeringen structureel te stimuleren.

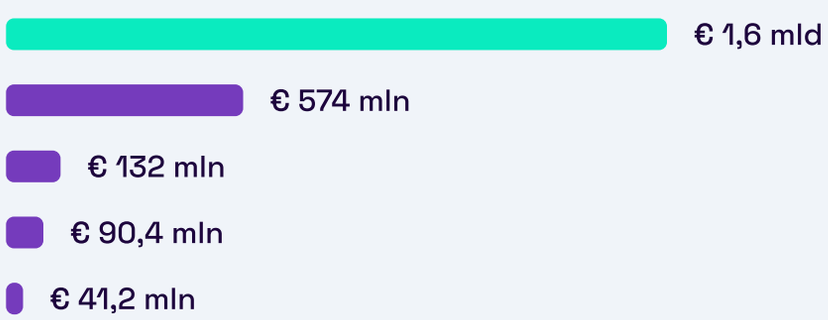
Voor het nieuwe Nationaal Agentschap voor Disruptieve Innovatie (NADI) is € 500 miljoen beschikbaar, met de overheid als eerste afnemer voor innovatieve mkb-bedrijven. Ook komt er een defensieagentschap naar het voorbeeld van DARPA. Vanaf 2027 worden partnerschappen tussen krijgsmacht, kennisinstellingen en bedrijven gestimuleerd voor productiecapaciteit, leveringszekerheid en dual-use-technologieën voor civiel en militair gebruik.

Bron: Ignite Group, Prinsjesdag-nieuwsbrieven 2026 voor ondernemers en publieke organisaties.

03 Verduurzaming, industrie en landbouw. € 6 miljard voor de transitie.

Van het totaalvolume van € 6 miljard voor energie en duurzaamheid gaat € 1,6 miljard naar de SDE++. Voor zon-pv en wind op land wordt de SDE++ in 2027 vervangen door verschilcontracten (Contracts for Difference, CfD).

Geselecteerde budgetten voor energie en industrie, in € miljoen

Bron: Ignite Group, Prinsjesdag-nieuwsbrief 2026 voor ondernemers.

De EIA-aftrek stijgt per 1 januari 2027 van 40% naar 45,5%. Dit is een fiscale aftrek, geen directe uitbetaling van dat percentage van de investering.

De industriële steun omvat € 574 miljoen via de IKC ETS voor energie-intensieve bedrijven en € 132 miljoen via de VEKI voor CO_2-reductie. Voor ammoniakreductie is € 90,4 miljoen voorzien via de BAI en voor de NOx-zoneringsaanpak Industrie € 41,2 miljoen. Nieuwe rondes voor MOOI, EKOO en DEI+ ondersteunen energie-innovatie, waaronder vergassing van groen gas.

Voor landbouwbedrijven zijn er € 231 miljoen voor omschakeling en advies, bijna € 50 miljoen extra voor praktijktests van innovaties en € 2 miljoen om agrifood-start-ups en investeerders te verbinden. Daarnaast worden opkoop- en verplaatsingsprogramma's voortgezet, waaronder Lbv, Lvvp en Vbr.

REKENVOORBEELD: WAT 45,5% EIA BETEKENT

Een energie-investering van € 100.000 levert € 45.500 extra aftrek op van je fiscale winst, in plaats van € 40.000 nu. Je werkelijke voordeel hangt af van je belastingtarief: de EIA is geen uitbetaling van € 45.500.

EIA VANAF 2027

45,5%

aftrek, was 40%

LANDBOUW

€ 231 mln

omschakeling en advies

PRAKTIJKTESTS

€ 50 mln

bijna, voor innovaties in de landbouw

04 Woningbouw en leefbaarheid. Betaalbaar wonen, sterke gemeenschappen.

Voor de Realisatiestimulans is € 2,3 miljard voorzien, plus gerichte budgetten voor senioren, studenten en middenhuur.

Betaalbaar wonen en gebiedsontwikkeling

Voor de Realisatiestimulans is een totaalbudget van € 2,3 miljard voorzien. Daarnaast is er € 940 miljoen voor grootschalige woningbouwgebieden, € 650 miljoen voor de Woningbouwimpuls (WBI2020), € 205 miljoen voor innovatie binnen en/of gebruik van bestaande gebouwen en € 180 miljoen voor gemeentelijke grondaankoop tegen eerlijke prijzen.

Via SOO en SZGW wordt geïnvesteerd in seniorvriendelijke en drempelvrije woningen: € 420 miljoen voor 2027–2030 en € 635 miljoen voor 2032–2035. De aangepaste RHA-regeling voor onzelfstandige wooneenheden, bijvoorbeeld voor studenten, heeft tot 2034 een budget van € 450 miljoen, met maximaal € 9.000 per eenheid.

Voor private investeerders komt er een nieuwe objectsubsidie voor middenhuur van € 100 miljoen per jaar in 2029–2033. Deze woninggebonden subsidie verlaagt onrendabele bouw- of aankoopkosten van betaalbare huurwoningen en verbetert de businesscase. Zo raken publieke woningbouwdoelen en private investeringsplannen aan elkaar.

Budgetten in één oogopslag

Realisatiestimulans	€ 2,3 mld
Grootschalige woningbouw	€ 940 mln
Woningbouwimpuls (WBI2020)	€ 650 mln
Innovatie, bestaande gebouwen	€ 205 mln
Gemeentelijke grondaankoop	€ 180 mln
SOO en SZGW, 2027–2030	€ 420 mln
SOO en SZGW, 2032–2035	€ 635 mln
RHA, tot 2034	€ 450 mln
Middenhuur, per jaar 2029–2033	€ 100 mln

REALISATIESTIMULANS
€ 2,3 mld
totaalbudget

RHA
€ 9.000
maximaal per eenheid

MIDDENHUUR
€ 100 mln
per jaar in 2029–2033

Sociale ondersteuning, infrastructuur en sport. Dichtbij huis.

Budgetten voor kwetsbare gezinnen, ontmoetingsplaatsen, netinfrastructuur en amateursport.

Voor Kansrijke Start is in 2027 € 25 miljoen beschikbaar voor gemeentelijke en sociale ondersteuning van kwetsbare gezinnen, mogelijk oplopend tot structureel € 62 miljoen. Daarnaast is € 40 miljoen voorzien voor wijkgerichte benaderingen. Een nieuw Gemeenschapsfonds voorziet in 2027 in € 200 miljoen voor sociale ontmoetingsplaatsen in structureel kwetsbare gebieden, zoals buurthuizen, dorpswinkels en verenigingsgebouwen.

Voor gemeenten wordt € 197 miljoen genoemd in verband met netwerkinfrastructuur en nieuwe 220/380-kV-hoogspanningsstations, met verbetering van de woonomgeving als doel. Voor onderhoud en renovatie van sportaccommodaties is in 2027 circa € 26 miljoen extra beschikbaar. Het BOSA-budget stijgt met € 20 miljoen voor bouw, onderhoud en sportmateriaal van amateursportorganisaties, met extra mogelijkheden voor circulariteit, klimaatadaptatie en toegankelijkheid.

Budgetten in één oogopslag

Kansrijke Start, 2027	€ 25 mln
Wijkgerichte benaderingen	€ 40 mln
Gemeenschapsfonds, 2027	€ 200 mln
Hoogspanningsstations	€ 197 mln
Sportaccommodaties, 2027	€ 26 mln
BOSA, verhoging	+€ 20 mln

GEMEENSCHAPSFONDS

€ 200 mln

voor ontmoetingsplaatsen in 2027

KANSRIJKE START

€ 62 mln

mogelijk structureel

BOSA

+€ 20 mln

voor amateursportorganisaties

BELANGRIJKSTE PUNTEN

- Gemeenten kunnen sociale, infrastructuur- en sportbudgetten combineren.
- Ontmoetingsplaatsen krijgen vanaf 2027 een eigen fonds.
- BOSA biedt ruimte voor circulariteit, klimaatadaptatie en toegankelijkheid.

Bron: Ignite Group, Prinsjesdag-nieuwsbrieven 2026 voor publieke organisaties en ondernemers. De genoemde sportbudgetten zijn niet bij elkaar opgeteld.

05 Onderwijs en arbeidsmarkt. Vaardigheden en beter werk.

Meer dan € 500 miljoen per jaar gaat rechtstreeks naar basisscholen en middelbare scholen voor basisvaardigheden, zonder jaarlijkse aanvraagprocedure.

BASISVAARDIGHEDEN

€ 500 mln+

per jaar voor basis- en middelbare scholen

SCHOOL & OMGEVING

€ 121 mln

per jaar, circa 245.000 leerlingen

SDABW

€ 199 mln

voor fysiek zwaar werk

Voor School & Omgeving worden eerdere bezuinigingen teruggedraaid en komt er € 121 miljoen per jaar bij, met een verwacht bereik van circa 245.000 leerlingen. Voor zij-instromers in het onderwijs is minimaal € 80 miljoen beschikbaar om bij te dragen aan het terugdringen van het lerarentekort.

Daarnaast wordt circa € 23 miljoen beschikbaar gesteld voor gratis schoolfruit in het basis- en voortgezet onderwijs.

Voor leren en ontwikkelen in het mkb is € 79,2 miljoen voorzien via de SLIM-regeling, aangevuld met tijdelijk € 31 miljoen voor individuele opleidingen in kritieke sectoren. Via de SDABW is € 199 miljoen beschikbaar voor maatregelen die fysiek zwaar werk verlichten.

RELEVANT VOOR JOU ALS

- je een school leidt en basisvaardigheden of zij-instroom plant.
- je als mkb-bedrijf investeert in leren en ontwikkelen (SLIM).
- je teams fysiek zwaar werk doen (SDABW).

> De plannen omvatten zowel de ontwikkeling van vaardigheden als betere arbeidsomstandigheden.

Samenvatting Prinsjesdag 2026

Bron: Ignite Group, Prinsjesdag-nieuwsbrieven 2026 voor ondernemers en publieke organisaties.

CONCLUSIE

Van beleidsplannen naar een gerichte projectagenda.

De samenhang tussen deze maatregelen is belangrijker dan een optelsom van budgetten.

Onderzoek en innovatie vragen om toepassing en opschaling; investeringen in gebouwen en technologie vragen om financiering, mensen en uitvoeringscapaciteit. Voor organisaties is het daarom zinvol om projectplannen, partners en financieringsbehoeften gezamenlijk te beoordelen.

Een subsidie, fiscaal voordeel, kredietgarantie of investering vervult telkens een andere functie. Ook hebben de genoemde bedragen verschillende looptijden en doelgroepen. De praktische vervolgstap is een projectagenda voor 2027 en daarna. Zo worden beleidsvoornemens vertaald naar onderbouwde keuzes, zonder toekomstige financiering al als zekerheid te beschouwen.

Drie vragen voor je projectagenda

1. Welke activiteiten zijn voorzien?
2. Wie voert ze uit?
3. Welke voorwaarden moeten nog worden uitgewerkt?

Vier instrumenten, vier functies

SUBSIDIES

Projectkosten financieren

Voorbeelden: Nationaal Groeifonds, Gemeenschapsfonds, SLIM

FISCAAL VOORDEEL

Belastingdruk verlagen

Voorbeelden: WBSO, Innovatiebox, EIA

KREDIETGARANTIES

Toegang tot financiering

Voorbeeld: BMKB, nu ook voor crowdfunders

KAPITAAL

Mee-investeren

Voorbeeld: NII-overheidskapitaal